

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2012. gada 13. martā*

Apelācija — Kopējā ārpolitika un drošības politika — Ierobežojoši pasākumi pret Mjanmas Savienības Republiku — Personām, organizācijām un struktūrām piemērojama līdzekļu iesaldēšana —
Juridiskais pamats

Lieta C-376/10 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 56. pantam, ko 2010. gada 23. jūlijā iesniedza

Pye Phyo Tay Za, ar dzīvesvietu Jangonā [*Yangon*] (Mjanma), ko pārstāv *D. Anderson, QC, S. Kentridge, QC, M. Lester, barrister, un G. Martin, solicitor,*

prasītājs,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *M. Bishop* un *E. Finnegan*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv *S. Hathaway*, pārstāvis, un *D. Beard, barrister,*

Eiropas Komisija, ko pārstāv *S. Boelaert* un *M. Konstantinidis*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *V. Skouris* [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji *A. Tizzano* [*A. Tizzano*], *H. N. Kunja Rodrigess* [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents), *K. Lēnartss* [*K. Lenaerts*], *Ž. K. Bonišo* [*J.-C. Bonichot*] un *M. Safjans* [*M. Safjan*], tiesneši *K. Šimans* [*K. Schiemann*], *Dž. Arestis* [*G. Arestis*], *E. Borgs Bartets* [*A. Borg Barthet*], *M. Ilešičs* [*M. Ilešič*], *Ž. Ž. Kāzels* [*J.-J. Kasel*], *D. Švābi* [*D. Šváby*] un *M. Bergere* [*M. Berger*],

ģenerālvokāts *P. Mengoci* [*P. Mengozzi*],

sekretāre *L. Hjūleta* [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 6. septembra tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – angļu.

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2011. gada 29. novembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savu apelācijas sūdzību *P. P. Tay Za* – Mjanmas Savienības Republikas pilsonis – lūdz Tiesu atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2010. gada 19. maija spriedumu lietā T-181/08 *Tay Za*/Padome (Krājums, II-1965. lpp.; turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru tā noraidīja *P. P. Tay Za* prasību atcelt Padomes 2008. gada 25. februāra Regulu (EK) Nr. 194/2008, ar ko atjauno un stiprina ierobežojošus pasākumus pret Birmu/Mjanmu un atceļ Regulu (EK) Nr. 817/2006 (OV L 66, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētā regula”), ciktāl viņa vārds ir iekļauts to personu, organizāciju un struktūru sarakstā, kurām ir piemērojama šī regula.

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētā regula

- 2 Virzības uz demokratizāciju neesamības dēļ un ilgstošu cilvēktiesību pārkāpumu dēļ Mjanmā Eiropas Savienības Padome 1996. gada 28. oktobrī ar Kopējo nostāju 96/635/KĀDP (OV L 287, 1. lpp.) ieviesa atsevišķus ierobežojošus pasākumus pret šo valsti. Tā kā situācija, kas attaisnoja šīs kopējās nostājas pieņemšanu, neuzlabojās, attiecīgie ierobežojošie pasākumi nākamo gadu gaitā tika pagarināti un pastiprināti.
- 3 Kad prasītājam bija 16 gadu, viņam Padomes veiktie ierobežojošie pasākumi pirmo reizi tika piemēroti ar 2003. gada 22. decembra Lēmumu 2003/907/KĀDP, ar ko īsteno Kopējo nostāju 2003/297 (OV L 340, 81. lpp.), un Komisijas 2003. gada 23. decembra Regulu (EK) Nr. 2297/2003, ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1081/2000, ar ko aizliedz pārdot, piegādāt Birmai/Mjanmai un eksportēt uz turieni iekārtas, kuras varētu izmantot iekšējai apspiešanai vai terorismam, un iesaldē tādu konkrētu personu līdzekļus, kuras minētajā valstī ir saistītas ar svarīgām valsts funkcijām (OV L 340, 37. lpp.).
- 4 2006. gada 27. aprīlī Padome pieņēma Kopējo nostāju 2006/318/KĀDP, ar ko atjauno ierobežojošus pasākumus pret Birmu/Mjanmu (OV L 116, 77. lpp.). Tostarp tika noteikta Mjanmas Savienības Republikas valdības locekļu un visu ar tiem saistīto fizisko vai juridisko personu, organizāciju un struktūru fondu un saimniecisko resursu iesaldēšana, šiem valdības locekļiem un fiziskajām personām tika arī aizliegts ieceļot dalībvalstīs. Ar Padomes 2007. gada 23. aprīļa Kopējo nostāju 2007/248/KĀDP, ar ko atjauno ierobežojošus pasākumus pret Birmu/Mjanmu (OV L 107, 8. lpp.), minētie pasākumi tika pagarināti līdz 2008. gada 30. aprīlim.
- 5 Ņemot vērā smago situāciju Mjanmā, Padome uzskatīja, ka ir jāpastiprina spiediens uz militāro iekārtu, un pieņēma Padomes 2007. gada 19. novembra Kopējo nostāju 2007/750/KĀDP, ar kuru groza Kopējo nostāju 2006/318 (OV L 308, 1. lpp.).
- 6 Kopējās nostājas 2006/318, kura ir grozīta ar Kopējo nostāju 2007/750, 5. panta 1. un 2. punktā ir noteikts šādi:

“1. Iesaldē visus līdzekļus un saimnieciskos resursus, kas ir II pielikumā uzskaitītu Birmas/Mjanmas valdības locekļu un ar viņiem saistītu fizisku vai juridisku personu, vienību [organizāciju] vai struktūru īpašumā, valdījumā vai kontrolē.

2. Līdzekļi vai saimnieciskie resursi ne tieši, ne netieši nav pieejami II pielikumā uzskaitītajām fiziskajām vai juridiskajām personām, vienībām [organizācijām] vai struktūrām, un tās no tiem negūst labumu.”

- 7 Kopējās nostājas 2006/318, kas grozīta ar Kopējo nostāju 2007/750, II pielikuma J sadaļā “Personas, kuras gūst labumu no valdības ekonomikas politikas, un citas ar valdības režīmu saistītas personas” tostarp ir ietverts prasītāja vārds, kuram ir pievienota informācija “*Tai Za* dēls” (J1c), un viņa tēva *Tai Za* vārds, papildinot to ar informāciju “*Htoo Trading Co.* rīkotājdirektors [..]” (J1a).
- 8 Tiktāl, ciktāl bija iesaistīta Eiropas Kopienas kompetence, ar apstrīdēto regulu, kura tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 60. un 301. pantu, tika īstenoti konkrēti Kopējās nostājas 2006/318 un 2007/750 paredzētie ierobežojošie pasākumi. Šīs regulas pielikumi, kuros ir ietverti to personu, organizāciju un struktūru saraksti, uz kuriem attiecas ierobežojošie pasākumi, tika grozīti ar Komisijas 2008. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 385/2008, ar ko groza Regulu Nr. 194/2008 (OV L 116, 5. lpp.).
- 9 Apstrīdētās regulas 11. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:
- “1. Iesaldē visus līdzekļus un saimnieciskos resursus, kas ir atsevišķu Birmas/Mjanmas valdības locekļu un ar tiem saistītu fizisku vai juridisku personu, organizāciju vai struktūru, kuras uzskaitītas VI pielikumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.
2. Nekādi līdzekļi vai saimnieciskie resursi nav tieši vai netieši pieejami VI pielikumā minētajām fiziskajām vai juridiskajām personām, organizācijām vai struktūrām vai izmantošanai to interesēs.”
- 10 Apstrīdētās regulas VI pielikuma nosaukums ir “[Regulas] 11. pantā minēto Birmas/Mjanmas valdības locekļu un ar tiem saistītu personu, organizāciju un struktūru saraksts”.
- 11 Apstrīdētās regulas, kas grozīta ar Regulu Nr. 385/2008, minētā VI pielikuma J sadaļā ir uzskaitītas “personas, kuras gūst labumu no valdības ekonomikas politikas, un citas ar valdošo režīmu saistītas personas”. Šķirkļos J1c un J1a, attiecīgi, ir ierakstīts prasītāja vārds, kuram ir pievienota informācija “*Tay Za* dēls”, un viņa tēva *Tay Za* vārds, papildinot to ar informāciju “*Htoo Tradinc Co.* rīkotājdirektors; *Htoo Construction Co.*”.
- 12 Attiecībā uz apstrīdētās regulas VI pielikumā ietvertās informācijas sniegšanas kārtību šīs regulas 18. panta 2. punktā ir paredzēts publicēt paziņojumu.
- 13 2008. gada 11. martā Padome publicēja piezīmi personām un organizācijām, kuras ir iekļautas sarakstos, kas minēti apstrīdētās regulas 7., 11. un 15. pantā (OV C 65, 12. lpp.).
- 14 Šīs piezīmes 2. punktā Padome precizē, ka apstrīdētās regulas VI pielikumā uzskaitītās personas un organizācijas ir:
- a) [..] Mjanmas valdības atsevišķi locekļi vai
- b) ar tiem saistītas fiziskas vai juridiskas personas, iestādes vai organizācijas [organizācijas vai struktūras].”
- 15 Saskaņā ar šo pašu piezīmi “attiecīgās personas un organizācijas jebkurā laikā var iesniegt Padomei lūgumu pārskatīt lēmumu par to iekļaušanu un saglabāšanu minētajos sarakstos; lūgumam pievieno[jot] attiecīgus apliecinājošus dokumentus [..]”.
- 16 Prasītājs kopā ar savu māti dzīvoja Singapūrā laikā no 2000. līdz 2007. gadam, kad viņš atgriezās Mjanmā.
- 17 Ar 2008. gada 15. maija vēstuli prasītājs lūdza Padomei nodot viņa rīcībā pierādījumus, kas pamato viņa vārda iekļaušanu apstrīdētās regulas VI pielikumā ietvertajā sarakstā, un svītrot viņa vārdu no šī saraksta.

- 18 Padome 2008. gada 26. jūnija vēstulē atbildēja, ka prasītājs ir iekļauts minētā pielikuma sarakstā tādēļ, ka viņš, būdams *Tay Za* dēls, piederot personu grupai, kuras gūst labumu no Mjanmas Savienības Republikas valdības ekonomikas politikas.

Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 19 Ar prasības pieteikumu, kurš Vispārējās tiesas kanceleijā iesniegts 2008. gada 16. maijā, prasītājs lūdz Vispārējo tiesu atcelt apstrīdēto regulu.
- 20 Savas prasības pamatojumam prasītājs norāda uz astoņiem pamatiem saistībā ar, attiecīgi, apstrīdētās regulas juridiskā pamata neesamību un pienākuma norādīt pamatojumu, tiesību uz lietas taisnīgu izskatīšanu, tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, tiesību uz īpašumu, samērīguma principa, tiesību principu, kas izriet no līdzekļu iesaldēšanas noteikšanas krimināltiesiskā rakstura, un tiesiskās drošības principa pārkāpumu.
- 21 Padome, ko atbalsta Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, kā arī Eiropas Komisija, lūdz prasību noraidīt.
- 22 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa minēto prasību noraidīja kopumā.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesā

- 23 Ar savu apelācijas sūdzību apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz Tiesu:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
  - atzīt apstrīdēto regulu par spēkā neesošu, ciktāl tā attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, un
  - piespriest Padomei atlīdzināt apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesāšanās izdevumus, kas attiecas uz apelācijas sūdzību un tiesvedību Vispārējā tiesā.
- 24 Padome lūdz Tiesu:
- noraidīt apelācijas sūdzību un
  - piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 25 Apvienotā Karaliste lūdz Tiesu apelācijas sūdzību noraidīt.
- 26 Komisija lūdz Tiesu apelācijas sūdzību noraidīt un piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 27 Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda četrus pamatus saistībā ar Vispārējās tiesas pieļautajām kļūdām tiesību piemērošanā attiecībā uz, pirmkārt, apstrīdētās regulas juridisko pamatu, otrkārt, Padomes pienākumu norādīt pamatojumu, treškārt, tiesībām uz aizstāvību un, ceturtkārt, tiesību uz īpašumu un samērīguma principa ievērošanu.

28 Attiecībā uz pirmo pamatu saistībā ar kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot apstrīdētās regulas juridisko pamatu, apstrīdētā sprieduma punkti, uz kuriem attiecas šis pamats, ir šādi:

“57 [...] jākonstatē, ka apstrīdētās regulas mērķis ir atjaunot un stiprināt ierobežojošos pasākumus pret Mjanmas Savienību. No apstrīdētās regulas preambulas sestā apsvēruma izriet, ka vairāk nekā desmit gadu ilgā laikposmā pirms apstrīdētās regulas pieņemšanas Padome un starptautiskās sabiedrības locekļi nepārtraukti ir nosodījuši Mjanmas militārā režīma darbību, īpaši pamattiesību ierobežojumus, un ka, ņemot vērā smagos un atkārtotos cilvēktiesību pārkāpumus, kuri ar šo režīmu [šajā režīmā] ir pastrādāti ilgtermiņā, Padomes veikto ierobežojošo pasākumu mērķis esot veicināt pamattiesību ievērošanu un tādējādi tie ir paredzēti sabiedrības ētikas principu aizsardzībai.

58 Attiecīgi apstrīdētā regula vispārējā veidā ir skaidri vērsta pret trešo valsti, proti, Mjanmas Savienību.

[..]

61 [...] jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru trešās valsts jēdziens EKL 60. un 301. panta izpratnē var iekļaut šādu valstu vadītājus, kā arī personas un organizācijas, kas ir saistītas ar šiem vadītājiem vai ko tie tieši vai netieši kontrolē [2008. gada 3. septembra spriedums apvienotajās lietās C-402/05 P un C-415/05 P *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija (Krājums, I-6351. lpp., 166. punkts)]. Lai persona varētu tikt kvalificēta kā saistīta ar trešās valsts vadītājiem, ir jābūt pietiekamai saiknei starp attiecīgo individu un attiecīgo režīmu.

[..]

66 Jākonstatē arī, ka Padome pamatoti ir uzskatījusi, ka Mjanmas militārā režīma svarīgu uzņēmumu vadītāji, kā prasītāja tēvs, proti, *Htoo Trading Co.* un *Htoo Construction Co.* uzņēmumu rīkotājdirektors, var tikt atzīti par personām, kuras ir saistītas ar šo režīmu. Minētie uzņēmumi nevarētu veikt komercdarbību Mjanmā, neizmantojot minētā režīma priekšrocības. Šo uzņēmumu vadītāji sava amata dēļ gūst labumu no šīs valsts ekonomikas politikas. Attiecīgi pastāv cieša saikne starp šo uzņēmumu vadītājiem un militāro režīmu.

67 Attiecībā uz šo vadītāju ģimenes locekļiem var prezumēt, ka viņi gūst labumu no šo vadītāju ieņemtā amata, tādējādi nekas neliedz secināt, ka arī viņi gūst labumu no valdības ekonomikas politikas.

68 Tomēr prezumpcija, saskaņā ar kuru trešās valsts svarīgu uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļi arī gūst labumu no šīs valsts valdības ekonomikas politikas, var tikt noraidīta, ja prasītājs spēj pierādīt, ka viņam nav ciešas saiknes ar vadītāju, kurš ir viņa ģimenes daļa.

69 Šajā sakarā ir jānorāda, ka prasītājs nav pierādījis, ka viņš nebūtu saistīts ar savu tēvu, līdz ar to viņa tēva kā svarīgu uzņēmumu vadītāja amats viņam vairs neļautu gūt labumu no Mjanmas valdības ekonomikas politikas. Protams, ka tiesas sēdē prasītājs apliecināja, ka viņš kopš 13 gadu vecuma dzīvo Singapūrā kopā ar savu māti, ka viņš nekad nav strādājis sava tēva labā un viņam nav nevienas akcijas Mjanmas sabiedrībās. Tomēr viņš nav precizējis savu līdzekļu izcelsmi, kuri viņam ļāva kļūt par akcionāru divās viņa tēva laikposmā no 2005. līdz 2007. gadam Singapūrā dibinātās sabiedrībās.

70 Turklāt saskaņā ar EKL 301. pantu ar Kopienas rīcību var pat pilnībā izbeigt ekonomiskās attiecības ar trešo valsti. Padome tādējādi varētu veikt steidzamus pasākumus attiecībā uz kapitāla apriti un maksājumiem, lai īstenotu šādu darbību saskaņā ar EKL 60. pantu. Vispārējs tirdzniecības embargo pret trešo valsti attiektos uz visām personām Mjanmā, ne tikai uz tām, kuras gūst labumu no Mjanmas militārā režīma ekonomikas politikas viņu personiskās situācijas šajā valstī

dēļ. Šajā gadījumā *a fortiori* ir jānolemj, ka ierobežojošie pasākumi, pamatojoties uz selektīvām un īpaši paredzētām sankcijām, kas attiecas uz noteiktām personu kategorijām, kuras Padome uzskata par saistītām ar attiecīgo režīmu, tostarp attiecīgās trešās valsts svarīgu uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļiem, ietilpst EKL 60. un 301. panta piemērošanas jomā.

[..]

72 Turklāt ir jānorāda, ka ģimenes locekļu iekļaušanu to personu kategorijās, kuras skar ierobežojošie pasākumi, kuri ir veikti pret Mjanmas Savienību, pamato efektivitātes apsvērumi. [..] Svarīgu uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļu iekļaušana ļauj izvairīties no attiecīgo ierobežojošo pasākumu apiešanas, pārskaitot šo vadītāju līdzekļus viņu ģimenes locekļiem.”

Lietas dalībnieku argumenti

- 29 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka EKL 60. un 301. pants nepiešķir Padomei pilnvaras iesaldēt viņa aktīvus, jo nav pietiekamas saiknes starp viņu un Mjanmas Savienības Republikas valdību. Viņš uzskata, ka no iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija 166. punkta izriet, ka ierobežojošos pasākumus, kuri veikti, pamatojoties uz EKL 60. un 301. pantu, var piemērot tikai trešās valsts vadītājiem vai arī personām, kuras ir saistītas ar tiem vai kuras tie kontrolē. Šādus pasākumus nevarot piemērot indivīdiem, pamatojoties tikai uz to, ka tiek prezumēts, ka šie indivīdi gūst labumu no režīma ekonomikas politikas, jo tiem ir saiknes ar personām, attiecībā uz kurām to piederības darījumu aprindām dēļ tiek prezumēts, ka tās pašas ir guvušas labumu no šī režīma.
- 30 Atsaucoties uz Vispārējās tiesas 2008. gada 23. oktobra spriedumu lietā *T-256/07 People's Mojahedin Organization of Iran*/Padome (Krājums, II-3019. lpp.), apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Padomei ir jāsniedz pierādījumi, ka līdzekļu iesaldēšana ir pamatota. Viņš uzskata, ka no šī sprieduma izriet, ka lēmums par attiecīgās personas iekļaušanu attiecīgajā sarakstā ir jāpamato ar nopietniem un ticamiem pierādījumiem un iestādēm pamatojums ir jāpaziņo attiecīgajai personai.
- 31 Pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa apelācijas sūdzības iesniedzējam esot pārmetusi, ka viņš neesot atspēkojis pret viņu vērsto prezumpciju, kas radās precizējumā par to līdzekļu izcelsmi, kas viņam laikā no 2005. līdz 2007. gadam ļāva kļūt par akcionāru divās viņa tēva sabiedrībās, kuras ir reģistrētas Singapūrā, neesamības dēļ. Apelācijas sūdzības iesniedzējs atgādina, ka brīdī, kad viņš pirmo reizi tika iekļauts attiecīgajā sarakstā 2003. gadā, vai arī 2008. gadā, kad tika pieņemta apstrīdētā regula, viņš nebija šo akciju turētājs un viņam neesot pilnīgi nekādas saistības ar viņa tēva komerciālajām interesēm.
- 32 Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka iekļaušana šādā apstrīdētajā regulā paredzēto personu ģimenes locekļu sarakstā, lai izvairītos no līdzekļu iesaldēšanas apiešanas riska, nav pārliecinošs attaisnojums, jo šāda iekļaušana neradot šķērslī aktīvu pārvedumiem preventīvos nolūkos ne attālākiem ģimenes locekļiem, ne trešajām personām.
- 33 Attiecībā uz Komisijas pilnvarām atsevišķām personu kategorijām noteikt mērķtiecīgus ierobežojošos pasākumus apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija Tiesa nosprieda, ka, pat ja EKL 60. un 301. pants ļauj piemērot sankcijas pret trešo valsti, tomēr no tiem pilnībā neizriet atļauja veikt selektīvus pasākumus pret fiziskām personām.
- 34 Padome uz šiem argumentiem atbild, ka pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēja viedoklim viņš apstrīdētās regulas sarakstā ir iekļauts nevis individuāli, bet gan dēļ viņa piederības šajā regulā identificētu personu īpašai kategorijai. Ja nav norādes par pretējo, tiek prezumēts, ka ar Mjanmas Savienības Republikas militāro režīmu saistītu personu ģimenes locekļi gūst labumu no šīs valsts

ekonomikas politikas. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzējs faktiski esot saistīts ar šo režīmu iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija izpratnē. Turklāt prasītājs vienmēr ir sevi raksturojis kā studentu un viņš nevienā brīdī nav licis saprast, ka viņš būtu finansiāli neatkarīgs no sava tēva.

- 35 Attiecībā uz ierobežojošo pasākumu apiešanas risku Padome apgalvo, ka vienlaicīga uzņēmuma vadītāja un viņa ģimenes locekļu iekļaušana attiecīgajā sarakstā tieši izraisot visu attiecīgo līdzekļu iesaldēšanu, tostarp to līdzekļu, kuri pirms tam varēja tikt pārskaitīti šiem [ģimenes] locekļiem. Ņemot vērā uzticības pakāpi, kāda nepieciešama, lai veiktu šādu pārskaitījumu, ir mazāka iespēja, ka uzņēmumu vadītāji tiektos šo pārskaitījumu veikt trešo personu labā.
- 36 Apvienotā Karaliste, kura lietā ir iestājusies tikai attiecībā uz šo pamatu, un Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi nekādu kļūdu tiesību piemērošanā, nolemjot, ka apstrīdētā regula tika pieņemta, balstoties uz atbilstošu juridisko pamatu. Ņemot vērā Kopējās nostājas 2006/318 un apstrīdētās regulas tekstu un mērķi, kā arī nepieciešamību izvairīties no jebkādas svarīgu pasākumu apiešanas, minētās regulas 11. pantā ietvertais ar Mjanmas Savienības Republikas valdības locekļiem “saistīt[u] [...] person[u]” jēdziens esot jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas uz šo personu ģimenes locekļiem un uz to personu ģimenes locekļiem, kuras gūst labumu no šīs valdības ekonomikas politikas.
- 37 Komisija uzskata, ka prasītājs šķietami apstrīd pašu Padomes izvēlēto “mērķtiecīgo sankciju” mehānismu. Tomēr Savienības tiesu kompetencē neesot pārbaudīt šo īpašo mehānismu, kurš tika izvēlēts komerciālā embargo piemērošanai pret trešajām valstīm.
- 38 Savienības tiesību sistēmā Padomei esot plašas vērtēšanas pilnvaras attiecībā uz vērā ņemamiem elementiem, lai veiktu ekonomisko un finanšu sankciju pasākumus, pamatojoties uz EKL 60. un 301. pantu, atbilstoši kopējai nostājai, kas pieņemta kopējās ārpolitikas un drošības politikas ietvaros.
- 39 Tā kā Savienības tiesa nevar aizstāt Padomes vērtējumu ar savu pierādījumu, faktu un apstākļu izvērtēšanu, kas pamato šādu pasākumu veikšanu, Vispārējās tiesas pārbaudei par lēmumu par līdzekļu iesaldēšanu likumību jāattiecas tikai uz procesuālo un pamatojuma noteikumu ievērošanu, uz faktu saturisko precizitāti, kā arī uz to, vai, vērtējot faktus, nav pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā un pilnvaru nepareiza izmantošana. Apelācijas sūdzības iesniedzējs neesot pierādījis, ka Vispārējā tiesa būtu kļūdaini noraidījusi viņa argumentus par to, ka procesuālie noteikumi un Padomes noraidītie iemesli apstrīdētās regulas pieņemšanai esot kļūdaini.
- 40 Komisija uzskata, ka jautājums par to, vai starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un Mjanmas Savienības Republikas vadītājiem ir pietiekama saikne, kā arī Vispārējās tiesas veiktais faktu novērtējums par apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniegto pierādījumu vai argumentu nepietiekamību, lai atspēkotu viņa tiešu vai netiešu saistību ar šīs valsts militāro režīmu, nav uzskatāmi par tiesību jautājumiem.

Tiesas vērtējums

Levada apsvērumi

- 41 Skaidri neceļot iebildi par nepieņemamību attiecībā uz šo pamatu, Komisija norāda, ka jautājums pa to, vai starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un Mjanmas Savienības Republikas vadītājiem ir pietiekama saikne, kas varētu attaisnot attiecīgo ierobežojošo pasākumu piemērošanu, ir uzskatāms par faktu, nevis tiesību jautājumu. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs nav pierādījis, ka Vispārējā tiesa būtu pieļāvusi [faktu] saturisku nepareizību vai sagrozījusi pierādījumus, faktu konstatācija, kuru ir veikusi Vispārējā tiesa, tādējādi esot jā saglabā arī Tiesai.
- 42 Šī argumentācija nav atbalstāma.

- 43 Kā Vispārējā tiesa atgādināja pārsūdzētā sprieduma 61. punktā, saskaņā ar Tiesas judikatūru “trešās valsts” jēdziens EKL 60. un 301. panta izpratnē var iekļaut šādu valstu vadītājus, kā arī personas un organizācijas, kas ir saistītas ar šiem vadītājiem vai ko tie tieši vai netieši kontrolē (skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Kadi et Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, 166. punkts).
- 44 Ņemot vērā šo judikatūru, Vispārējā tiesa pārbaudīja, vai starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un Mjanmas Savienības Republikas vadītājiem ir pietiekama saikne, kas var attaisnot ierobežojošo pasākumu veikšanu pret minēto apelācijas sūdzības iesniedzēju, pamatojoties uz EKL 60. un 301. pantu.
- 45 Šajā apelācijas sūdzībā ir jānoskaidro, vai pārsūdzētā sprieduma 66. un 67. punktā nospriežot, ka pastāv prezumpcija, saskaņā ar kuru Mjanmas militārā režīma svarīgu uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļi gūst labumu no šo uzņēmumu vadītāju ieņemamā amata, un tādējādi var secināt, ka arī viņi gūst labumu no šīs valsts valdības ekonomikas politikas, Vispārējā tiesa ir pareizi piemērojusi Tiesas judikatūru par EKL 60. un 301. panta piemērojamību, kas tostarp izriet no iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija.

Par lietas būtību

- 46 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Kapienu tiesību akta juridiskā pamata izvēle ir jāpamato ar objektīviem elementiem, kurus Tiesa var pārbaudīt tostarp ar akta mērķi un saturu (tostarp skat. 2011. gada 16. novembra spriedumu lietā *C-548/09 P Bank Melli Iran*/Padome, Krājumā vēl nav publicēts, 66. punkts).
- 47 EKL 60. panta 1. punktā paredzēts, ka, ja EKL 301. pantā paredzētajos gadījumos izrādās vajadzīga Kopienas rīcība, Padome var veikt steidzamus pasākumus attiecībā uz kapitāla apriti un maksājumiem, kuri skar attiecīgās trešās valstis.
- 48 Saskaņā ar EKL 301. pantu, ja kopēja nostāja vai kopīga rīcība, kas pieņemta saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību un attiecas uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku, paredz Kopienai daļēji vai pilnīgi pārtraukt vai sašaurināt ekonomiskās attiecības ar vienu vai vairākām trešajām valstīm, Padome veic vajadzīgos steidzamos pasākumus.
- 49 Apstrīdētā regula attiecas uz ierobežojošu pasākumu veikšanu pret Mjanmas Savienības Republiku.
- 50 No apstrīdētās regulas preambulas sestā apsvēruma izriet, ka, ņemot vērā režīma ilgstošos un nepārtrauktos pamattiesību pārkāpumus šajā valstī, šajā regulā ietvertie ierobežojošie pasākumi ir būtiski, lai veicinātu pamattiesību ievērošanu un tādējādi kalpotu sabiedrības ētisko principu aizsardzībai minētajā valstī.
- 51 Saskaņā ar apstrīdētās regulas 11. pantu attiecīgie ierobežojošie pasākumi nozīmē, ka tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas pieder Mjanmas Savienības Republikas valdības locekļiem un ar tiem saistītajām fiziskajām vai juridiskajām personām, organizācijām vai struktūrām.
- 52 Minētajā 11. pantā paredzētajā šīs valdības locekļu, kā arī ar tiem saistīto personu, organizāciju un struktūru sarakstā, kurš ir ietverts apstrīdētās regulas VI pielikumā, tostarp ir minēti Valsts miera un attīstības padomes locekļu, ministru, augstu militāro amatpersonu un personu, kuras gūst labumu no minētās valdības ekonomiskās politikas, vārdi.
- 53 Šajā saistībā ir jāatgādina, ka Tiesa jau ir nospriedusi, ka, ievērojot EKL 60. un 301. panta redakciju un it īpaši tajos minētos vārdus “attiecībā uz trešām valstīm” un “ar vienu vai vairākām trešām valstīm”, šīs normas attiecas uz pasākumu veikšanu pret trešajām valstīm un šie vārdi var iekļaut šādu valstu

vadītājus, kā arī personas un organizācijas, kas ir saistītas ar šiem vadītājiem vai ko tie tieši vai netieši kontrolē (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, 166. punkts).

- 54 To apstrīdētās regulas VI pielikuma J punktā minēto personu sarakstā, kuras gūst labumu no Mjanmas Savienības Republikas ekonomikas politikas un kuru attiecīgie līdzekļi un saimnieciskie resursi ir iesaldēti, ir atrodami atsevišķu uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļu, arī apelācijas iesniedzēja vārdi.
- 55 Ņemot vērā Tiesas judikatūru, kas tika atgādināta šī sprieduma 53. punktā, nevar tikt izslēgts, ka ierobežojošie pasākumi, kuri tiek veikti, pamatojoties uz EKL 60. un 301. pantu, var tikt piemēroti atsevišķu uzņēmumu vadītājiem, ciktāl ir pierādīts, ka viņi ir saistīti ar Mjanmas Savienības Republikas vadītājiem vai ka šo uzņēmumu darbība ir atkarīga no šiem vadītājiem.
- 56 Tomēr apstrīdētās regulas VI pielikuma sarakstā ietvertajiem uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļiem līdzekļu iesaldēšanas pasākumi tiek piemēroti tikai tādēļ, ka viņi ir daļa no to personu ģimenēm, kuras savukārt ir saistītas ar minētajiem valsts vadītājiem.
- 57 Savukārt pārsūdzētā sprieduma 67. punktā Vispārējā tiesa nosprieda, ka var tikt pieņemts, ka šo uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļi gūst labumu no šo vadītāju ieņemtā amata, un tādējādi nekas neliedz secināt, ka viņi gūst labumu arī no valdības ekonomikas politikas. Vispārējā tiesa arī nosprieda, ka šo pieņēmumu var atspēkot, ja prasītājs spēj pierādīt, ka viņam nav ciešas saiknes ar vadītāju, kurš ir viņa ģimenes daļa (apstrīdētā sprieduma 68. punkts).
- 58 Tādējādi Vispārējā tiesa secināja (apstrīdētā sprieduma 70. punkts), ka ierobežojošie pasākumi, pamatojoties uz selektīvām un īpaši paredzētām sankcijām, kas attiecas uz noteiktām personu kategorijām, kuras Padome uzskata par saistītām ar attiecīgo režīmu, tostarp attiecīgās trešās valsts svarīgu uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļiem, ietilpst EKL 60. un 301. panta piemērošanas jomā.
- 59 Jāpārbauda, vai, šādi secinot, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā attiecībā uz EKL 60. un 301. panta, kuri ir interpretēti Tiesas judikatūrā (tostarp skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija), piemērojamību.
- 60 Pat ja ir tiesa, ka iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija 166. punktā Tiesa EKL 60. un 301. pantu ir interpretējusi plaši, minētajos pantos ietvertajā jēdzienā “trešās valstis” iekļaujot šo valstu vadītājus, kā arī personas un organizācijas, kas ir saistītas ar šiem vadītājiem vai ko tie tieši vai netieši kontrolē, tomēr šādi interpretācijai tika piemērots nosacījums ar mērķi nodrošināt, ka EKL 60. un 301. panta piemērošana atbilst tiem piešķirtajam mērķim.
- 61 Šajā saistībā Tiesa noraidīja Komisijas argumentu, ka pietiekot ar to, ka attiecīgie ierobežojošie pasākumi attiecas uz personām vai organizācijām, kas atrodas trešās valstīs vai ir ar tām saistītas citā veidā, lai varētu tikt uzskatīts, ka tie ir noteikti pret šīm valstīm EKL 60. un 301. panta izpratnē (skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, 168. punkts).
- 62 Tiesa uzskata, ka ar šādu EKL 60. un 301. panta interpretāciju šīm normām tiktu piešķirta pārmērīgi plaša piemērojamība un netiktu nekādi ņemta vērā prasība, kas izriet no šo pašu normu redakcijas, ka pasākumi, par kuriem ir lemts, balstoties uz minētajām normām, ir jāveic pret trešām valstīm (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, 168. punkts).
- 63 No tā izriet, ka, lai pasākumi pret fiziskām personām, pamatojoties uz EKL 60. un 301. pantu, varētu tikt veikti kā ierobežojoši pasākumi pret trešajām valstīm, tie ir jāvērs tikai pret minēto valstu vadītājiem un personām, kuras ir saistītas ar šiem vadītājiem (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, 166. punkts).

- 64 Šāda prasība nodrošina pietiekamas saiknes esamību starp attiecīgajām personām un trešo valsti, kura ir Savienības veikto ierobežojošo pasākumu mērķis, nepieļaujot, ka EKL 60. un 301. pants tiktu interpretēti pārāk plaši un līdz ar to pretrunā Tiesas judikatūrai.
- 65 Uzskatot, ka var tikt pieņemts, ka svarīgu uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļi arī gūst labumu no valdības ekonomikas politikas, Vispārējā tiesa ir paplašinājusi to fizisko personu kategorijas, kurām var piemērot īpaši paredzētus ierobežojošus pasākumus.
- 66 Šādu pasākumu piemērošana fiziskām personām tikai tādēļ, ka viņas vieno ģimeniskas saiknes ar personām, kuras ir saistītas ar attiecīgās trešās valsts vadītājiem, neatkarīgi no viņu personiskās uzvedības, ir pretrunā Tiesas judikatūrai attiecībā uz EKL 60. un 301. pantu.
- 67 Nav viegli pierādīt saikni, pat netiešu, starp progresa trūkumu virzībā uz demokrātiju un cilvēktiesību pārkāpumu turpināšanos Mjanmā, kas, kā izriet no apstrīdētās regulas preambulas pirmā apsvēruma, ir viens no šīs regulas pieņemšanas iemesliem, un uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļu uzvedību, kas pati par sevi netiek ierobežota.
- 68 Turklāt, iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija 168. punktā nospriežot, ka ierobežojošie pasākumi pret trešo valsti nevar tikt vērsti pret personām, kuras ar šo valsti ir saistītas "citā veidā", Tiesa ir vēlējusies ierobežot fizisko personu kategorijas, uz kurām var attiecināt īpaši paredzētus ierobežojošos pasākumus, ar tādām, kurām acīmredzami ir saikne ar attiecīgo trešo valsti, proti, trešo valstu vadītājiem un personām, kuras ir saistītas ar šiem vadītājiem.
- 69 Turklāt kritērija, kuru Vispārējā tiesa izmantojusi uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļu iekļaušanai, pamatā ir pieņēmums, kas nebija paredzēts ne apstrīdētajā regulā, ne Kopējās nostāšanās 2006/318 un 2007/750, uz kurām Vispārējā tiesa atsaucas, un tas neatbilst šī tiesiskā regulējuma mērķim.
- 70 Tādējādi regulas, kuras mērķis ir ieviest sankcijas pret trešo valsti, pamatojoties uz EKL 60. un 301. pantu, ietvaros apelācijas sūdzības iesniedzējam piederošu līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana var tikt veikta, tikai pamatojoties uz precīzu un konkrētu informāciju, kas ļauj pierādīt, ka minētais apelācijas sūdzības iesniedzējs gūst labumu no Mjanmas Savienības Republikas vadītāju ekonomikas politikas.
- 71 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, atzīstot, ka var tikt pieņemts, ka uzņēmumu vadītāju ģimenes locekļi gūst labumu no viņu ieņemamā amata un tādējādi viņi gūst labumu arī no valdības ekonomikas politikas, un tādējādi starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un Mjanmas militāro režīmu pastāv pietiekama saikne EKL 60. un 301. panta izpratnē, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 72 No tā izriet, ka pirmais apelācijas pamats ir pamatots un pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ, ciktāl ar to nav atcelta apstrīdētā regula, attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju juridiskā pamata neesamības dēļ.
- 73 Tā kā pirmā pamata pamatotības atzišana izraisa pārsūdzētā sprieduma atcelšanu, pārējie apelācijas pamati nav jāpārbauda.

Par prasību Vispārējā tiesā

- 74 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 61. panta pirmajai daļai gadījumā, ja apelācijas sūdzība ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Tādā gadījumā Tiesa var pati taisīt galīgo spriedumu lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija.

- 75 Šajā gadījumā Tiesas rīcībā ir vajadzīgā informācija, lai taisītu galīgo spriedumu par apelācijas sūdzības iesniedzēja Vispārējā tiesā iesniegto prasību par apstrīdētās regulas atcelšanu.
- 76 Šajā saistībā pietiek norādīt, ka, pamatojoties uz šī sprieduma 60.–70. punktā norādīto pamatojumu, prasība ir pamatota un apstrīdētā regula ir jāatceļ juridiskā pamata neesamības dēļ, ciktāl tā attiecas uz apelācijas iesniedzēju.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 77 Reglamenta 122. panta pirmajā daļā ir paredzēts, ka, ja apelācija ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, Tiesa pati lemj par tiesāšanās izdevumiem.
- 78 Atbilstoši šī paša reglamenta 69. panta 2. punktam, kurš saskaņā ar šī Reglamenta 118. pantu ir piemērojams apelācijas procesam, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs ir prasījis piespriet Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai iestādei spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.
- 79 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 4. punkta pirmajai daļai, kura saskaņā ar šī reglamenta 118. pantu arī ir piemērojama apelācijas procesam, dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Atbilstoši šai tiesību normai ir jānospiež, ka Apvienotā Karaliste un Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas gan attiecībā uz tiesvedību Vispārējā tiesā, gan attiecībā uz apelācijas procesu.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospiež:

- 1) **atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2010. gada 19. maija spriedumu lietā T-181/08 *Tay Za/Padome*;**
- 2) **atcelt Padomes 2008. gada 25. februāra Regulu (EK) Nr. 194/2008, ar ko atjauno un stiprina ierobežojošus pasākumus pret Birumu/Mjanmu un atceļ Regulu (EK) Nr. 817/2006, ciktāl tā attiecas uz *P. P. Tay Za*;**
- 3) **Eiropas Savienības Padome atlīdzina tiesāšanās izdevumus gan pirmajā instancē, gan saistībā ar šo apelāciju;**
- 4) **Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, kā arī Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas gan pirmajā instancē, gan saistībā ar šo apelāciju.**

[Paraksti]